

תקנות מנחם

גיליון מס'
126

יו"ל לקראת שבת פרשת כי-תצא
הי' תהי' שנת סגולות חרותנו

על סיומי הרמב"ם

תדפיס מהספר "תקנות מנחם" (ח"א) שיו"ל בעז"ה על סיומי הרמב"ם
ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות ב"ק אד"ש מה"מ

מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי ראפ

ע"פ ההוראה שקיבלתי מכ"ק אד"ש מלך המשיח להדפיס ולפרסם הדברים הנאמרים בעז"ה בסיומי הרמב"ם להראות ולהוכיח הקשר שבין שיעורי הרמב"ם לפרשה והתאריך שבהם נלמדו, הנני מוציא לאור עלון זה לכבוד שבת קודש. ואבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

לחיות עם הזמן!

ספר נשים - ג'

מחזור כ"ז שנה כ"ה

בעז"ה יום א' פרשת כי-תצא ז' אלול, הי' תהא שנת סגולות חרותנו

סיום הלכות יבום וחליצה והתחלת הלכות נערה בתולה – חלק ב'

וסיום הלכות נערה בתולה והתחלת הלכות סוטה

ביום ב' פרשת כי-תצא ח' אלול

וסיום הלכות סוטה וכל ספר נשים והתחלת ספר קדושה – הלכות איסורי ביאה

ביום ד' פרשת כי תצא י' אלול

רשימי עייז, מחז"ל⁴: "לרבות סוטה שנסתרה" שזהו דין עיקרי בהלכות סוטה שאם נסתרה אחר שקינא לה בעלה, שאסורה על בעלה בלאו, עד שתשתה את מי המרים, (ע"פ ה"משכיל לדוד").

כל הלכות ספר נשים בפרשת כי תצא

ב. ומדהים ביותר; שכל ההלכות של ספר נשים [מלבד הגי' הנ"ל: יבום וחליצה, נערה בתולה וסוטה], גם אלו שלא לומדים בפרשת כי תצא, [כי הרי הלכות סוטה הן גם סיום של כל ספר נשים], וגם ההלכות האחרות שלא למדו השבוע, הלכות אישות והלכות גרושין, הפרשה שלהן כתובה בפרשת כי תצא: ⁵ "כי יקח איש אשה ובעלה וגו'" [שמזה לומדים בתחילת מסכת קידושין⁶ קנין קידושין בכסף וכו'] "וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה ושילחה מביתו [גירושין] ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר:" ובפסוקים הבאים מדובר על דין מחזיר גרושתו משנישאת. שעל כל זה מדובר ברמב"ם בהלכות גירושין.

לחיות עם הזמן!

א. בכל שלושת ההלכות שמסיימים השבוע – פרשת כי תצא, אנו מוצאים דבר מעניין ומדהים; ההלכות שלהן כתובות בפרשתנו כי תצא;

פרשת יבום וחליצה וכל הדינים שבהם, כתובה בפרשת כי תצא¹ [מלבד מה שכתבנו בגליון הקודם (מס' 125) הקשר של הלכות יבום וחליצה לפרשת שופטים שבה התחילו ולמדו את רוב ההלכות; אבל הסיום הוא ביום א' דפרשת כי תצא].

כל דיני ופרטי הלכות נערה בתולה כתובים ב-6 פרשיות! בפרשת כי תצא².

ובפרשת כי תצא יש גם דין סוטה שנסתרה שאסורה לבעלה; שלומדים זאת ממה שכתוב בפסוק³: "לא יוכל בעלה הראשון אשר שילחה לשוב לקחתה להיות לו לאשה, אחרי אשר הוטמאה" ואומר

¹ כ"ה ה-י.

² כ"ה יג-כט.

³ כ"ד ד'.

⁴ ספרי. יבמות יא, ב.

⁵ כ"ד, א-ד.

⁶ ב, א. וש"נ.

וההתנהגות לפי זה, זה מציל ופועל שהכל יהי ע"פ התורה "מקור חיים", שלא יהיו בזה עבירות ועניינים בלתי רצויים, שהם "מוקשי מות".

וכנראה זה עפ"י הפסוק¹⁷ "ומוצא אני מר ממות את האשה"; היינו שאם ענייני האישות לא ע"פ התורה, הם היפך החיים ו"מר ממות" [ולהעיר מהנאמר בספרים¹⁸ ש"מרור" – גימטריא – "מות"]. אבל אם חיי האישות ע"פ התורה אז "מצא אשה מצא טוב"¹⁹. וכפי שהגמי בברכות²⁰ אומרת ההבדל בין "מצא למוצא".

דברה תורה כנגד יצר הרע

ה. וכ"ז מתאים עם הפרשה הראשונה שבפרשתנו "כי תצא" (גם בענין של "נשים") – "אשת יפת תואר", שמטרת הלכות אלו כפי שאומר רש"י מחז"ל²¹: "לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע", שב"כנגד" יש שני פירושים; כמו בפסוק²²: "אעשה לו עזר כנגדו", שפשטות הכוונה כנגדו – לעזור לו כמו שאומר התרגום אונקלוס: "סמך לקבליה". אבל רש"י אומר (מחז"ל) בד"ה "עזר כנגדו". "זכה – עזר, לא זכה – כנגדו, להלחם בו".

וכך גם כאן בפרשת "אשת יפת תואר", במאמחז"ל "כנגד יצר הרע" יש שני פירושים: א' – לעזרת היצר הרע שלא ייכשל, וכמו שממשיך כאן רש"י: "שאם אין הקב"ה מתירה – יישאנה באיסור", היינו שבא לחסוך ולמנוע היצ"ר מחטא.

וב' – כנגד – לבטל וללחום ביצ"ר שיישכך ולא יתגבר, והיינו ע"י הפעולות של "וגלחה את ראשה, ועשתה את צפורניה: והסירה את שמלת שביה מעליה וגו' ובכתה וגו'" וכפי שמפרש רש"י הפסוקים, שכל זה בשביל שתתגנה עליו וייפסק חשקו וייצרו.

וזה מתאים לתחילת (הכותרת) וסיום ספר נשים, שע"י שהאישות ע"פ תורה מבטלים הפריצות, העברות, (והיצרים) והעניינים הפרוצים והבלתי רצויים.

ועי"ז זוכים ל"שלום אהלך" ו"מקור חיים" – כשהכל ע"פ התורה

ג. ועוד דינים בספר נשים שלקוחים מפרשת כי תצא בהלכות אישות: דין הקדשה⁷ "משנתנה התורה נאסרה הקדשה שנאמר⁸ לא תהיה קדשה מבנות ישראל, לפיכך כל הבעל אשה לשם זנות בלא קידושין לוקה מן התורה לפי שבעל קדשה".

וכן דין הממזר והממזרת עמוני ומואבי "וממזרת לבן ישראל, ובת ישראל לממזר, ובת ישראל לעמוני ומואבי"⁹. שהם כתובים בפרשת כי תצא¹⁰ "לא יבוא ממזר בקהל ה' וגו'", "לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה'".¹¹ וכן איסור פצוע דכא וכרות שפכה, שמוזכרים בראש הלכה זו, כתובים בפרשת כי תצא¹², וכן מחזיר גרושתו משנשאת כתוב בפרשה¹³.

וכן באיסורי עשה הכתובים בהלכה ח': "מצרי ואדומי דור ראשון ודור שני וכו'", כתובים בפרשה בפסוק ט'.

ספר נשים "מקור חיים"

ד. סיום הלכות סוטה¹⁴ וכל ספר נשים הוא בחיוב להזהיר את אשתו ובני ביתו שיתנהגו בצניעות ולפקוד דרכיהן תמיד שילכו בדרך ישרה "עד שידע שהן שלמין מכל חטא ומעוון וכו' שנאמר וידעת כי שלום אהלך ופקדת נדך ולא תחטא".

וסיום זה מתקשר עם תחילת ספר נשים; "נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן"¹⁵; "ב"כותרת" הספר מביא הרמב"ם הפסוק¹⁶ "תורת חכם מקור חיים, לסור ממוקשי מות". [ולהעיר ש"חכם" – גימטריא "חיים", ו"מוקש" – גימטריא – "מות"].

וזהו הקשר הברור של סוף הספר: ולא תחטא – עם ההתחלה ו"הכותרת": "לסור ממוקשי מות"; היינו ב"סור מרע" בענייני אישות, שלא יהיו פריצות ועברה וחטא בענייני אישות, ע"י פעולת האדם "ופקדת נדך!".

וזהו בפשטות כוונת הרמב"ם בהביאו פסוק זה כ"כותרת" לכל הספר וענייני אישות; שע"י הלימוד בתורה ענייני ודיני אישות

⁷ פ"א הי"ד.

⁸ כג, יח.

⁹ פ"א הי"ז.

¹⁰ כ"ג, ג.

¹¹ פסוק ד.

¹² פסוק ב.

¹³ כ"ד ג' ד'.

¹⁴ פ"ד הי"ט.

¹⁵ ספר יצירה.

¹⁶ משלי י"ג, י"ד.

¹⁷ קהלת ז, כ"ו.

¹⁸ נדמה לי שהמונקאטשער בעל ה"מנחת אלעזר" אומר זאת בקשר

ל"מרור" שב"הגדה" של פסח.

¹⁹ משלי י"ח, כ"ב.

²⁰ ח, א. [ולהעיר ח' – מורה על ברכות למעלה מסהתש"ל, וכן ביבמות ס"ג, ב

– ס"ג – גימט' גני – משום ברכות.

²¹ ספרי, קידושין כ"א, ב.

²² ב, י"ח.

"תורת אמת" ו"תורת חיים", שמתקיים הנאמר²³: "ואתם [להעיר אתם – אותיות – אמת] הדבקים בה' אלקיכם, חיים כולכם היום".

המלחמה מעל האויב

ו. וכיז כללות ספר נשים, והעבודה שענייני האישות יהיו ע"פ תורה ולא בעבירה מתקשר לתחילת הפרשה בענין אשת יפת תואר, שצריך לדאוג ליצר שיהי ע"פ תורה. ועיז נאמר "כי תצא למלחמה"²⁴ – המלחמה העיקרית – מלחמת היצר, "על אויביך" – האויב העיקרי הוא היצר הרע שבא להכשילו בתאוות ובפרט תאות נשים, ואומרים לו שמיד שיוצא נמצא על האויב ומנצחו.

בכיה ותשובה של שמחה

ז. וקשור במיוחד לחודש אלול, חודש התשובה והנצחון על היצר. וגם חודש אלול מרומז בפרשה זו: כנאמר²⁵: "ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים", ואומר אד"ש בשיחה שכתוב בספרים שכאן מרומזת עבודת התשובה של חודש (ירח) אלול, ומוסיף אד"ש ש"ובכתה" לא מוכרחת להיות בכיה של עצבות או דאגה, אלא "ובכתה" יכולה להיות גם בכי ודמעות של שמחה! כי בכי היא התרגשות שלמעלה מהשכל, ויכולה להיות גם מדברים המשמחים! [ואפ"ל גם על דמעה, שיכולה לבוא גם מדברים המשמחים מאד! ו"דמע" – אפ"ל נוטריקון – דם ע'; דם – היינו החיות והלחלוחית של העיין, ואדרבה מדברים המרגשים משמחה והתלהבות!]

וכן תהי לנו שנסיים השנה מתוך תשובה של שמחה, ונקבל בשמחה השנה הבאה עלינו לטובה! [והרי היא שנת ט' – ר"ת טובה!] אכ"ר.

הר"ת – הי' תהי' שנת סגולות טובה

מכיוון שזכיתי להציע הר"ת של שנת ה'תשנ"ד – הי' תהי' שנת נפלאות דגולות [אד"ש ביקש שיגידו הר"ת גם על הה' – הי' תהי']; בקיץ תשי"ג הרה"ח דוד שיחי' רסקין בא למשרד, וסיפר שאד"ש מבקש שיציעו ר"ת לשנה הבאה [פעם בשיחה אמר אד"ש שרוצה שכבר בקיץ ידעו את הר"ת לשנה הבאה משתי סיבות: א. שמדפיסי הלוחות ידעו מה להדפיס. ב. כדי כבר להמשיך ולהביא לסיום השנה ולברכות של שנה הבאה!] ואד"ש הי' עונה הר"ת לאחיו של הרב

רסקין הרה"ח לייבל ז"ל רסקין שהי' מו"ל לוח השנה בערבית מטעם מרכז חב"ד במרוקו. והצענו הר"ת של ד' – דגולות. וכן בשנים שאחרי"ז.

הצעת, שמכיוון שאנו משתדלים לדבר ולכתוב בנוסח של כ"ק אד"ש מה"מ, ובשנת ה'תשמ"ט אמר אד"ש מה"מ שהר"ת הם: "הי' תהי' שנת משיח טובה", ומכיוון שהתקבל בתפוצות ישראל בשנות ה'ס' – שהר"ת – סגולות, ע"כ בפשטות הר"ת של השנה הבעל"ט; התשס"ט – הי' תהי' שנת סגולות טובה!

"תקות חוט השני" – הקשר

א. פרשת יבום וחליצה, ופרשת נערה בתולה (6 פרשיות!) בפרשת כי תצא.
ב. גם ההלכות של תחילת ספר נשים, גם אישות וגם גירושין – פרשתם כתובה בכי תצא.
ג. כותרת ספר נשים, לסור ממוקשי מות – מתאים לתחילת הפרשה "כי תצא למלחמה על אויביך".
ד. תחילת הפרשה המלחמה והנצחון במלחמת היצר בתאוות נשים.
ה. מתאים לחודש אלול – המלחמה נגד היצר והתשובה.

בהמשך לכתב בגליון הקודם (מס' 125) ע"ד קיום מצות כיבוד אם ע"י אד"ש, אציין כמה סיפורים:

א. אד"ש הלך כל יום בשעה 6 בערב לבקר את אימו. הוא הלך ברגל לבד דרך רחוב קינגסטון לביתה שהי' בבנין שבפינת קינגסטון ופרעזידענט. דירתה היתה בבנין 1414 (שכיום הוא הפנימיה של הישיבה) בקומה הראשונה. והרבי הי' מוזג לה כוס תה, ומתיישב לשוחח איתה, ואח"ז, כל יום, משם הי' הולך לביתו באותו רחוב ע"י רח' ניו יורק. וכך נמשך שנים עד הסתלקותה בתשכ"ה.

(הרבי הי' הולך ברחוב לבדו ולא נתן שילוו אותו, רק בשנים המאוחרות יותר (כשהשתנתה כאן האוכלוסיה) בקשה הרבנית שבלילה הבחורים ילכו את הרבי, וגם אז לא הי' ב"הכרת" אד"ש, והבחורים הלכו כמה מטרים אחרי הרבי, ואז עשו ע"י "תורנות" בין

²⁶ יהושע ב, חי. ועיין ברשימי שפירוש "תקות" – מלשון "קו וחבל" (שבו הורידה המרגלים של יהושע, ובו תלו משפחת רחב תקוותם), והרי זו מטרת חיבורנו "תקות מנחם" - להראות בעז"ה את הקו וחוט השני המקשר ומשוה התוכן הנלמד בשיעורי הרמב"ם עם תוכן הפרשה והתאריך בשנה, (ועיין מה שכתבנו בזה בהקדמה לספרנו "תקות מנחם" ח"א).

²³ ואתחנן ד, ד. [להעיר: ד' – ר"ת – דברים!]

²⁴ כ"א, ג.

²⁵ פסוק י"ג.

(הבחורים.)

גם בליל שבת אחרי קבלת שבת וערבית בדרך לביתו הי' נכנס לבקרה בביתה וידועים הסיפורים עד כמה הי' יקר אצל הרבי כל דקה ודקה, ואעפ"כ הלך כל יום, לבקרה.

ב. בליל יו"ט הי' אד"ש מלוה אותה ולוקח אותה בשילוב יד בידה לביתה.

[היא היתה סועדת סעודת יו"ט עם משפחת בית הרב בבית הרבי הקודם בקומה השני' ב-770 (שם סעדו בית הרב) והנשים סעדו בחדר נפרד.

ג. ספר לי ר' שמואל, חסיד סאטמאר שהיתה לו מסעדה בשרית בבנין בפינת קינגסטון ופרעזידענט, (ואח"כ היתה שם חנות ניקוי יבש). הרבי הי' הולך ברחוב במדרכה ע"י המסעדה שלו. (אחרי 6 בערב היתה שעת עומס במסעדה שהיו שם הרבה אנשים (אז גרו בשכונה גם יהודים אמריקאים רבים לא מליובאוויטש שרגילים לצאת עם משפחתם לאכול במסעדה), הרבה פעמים הרבי עמד בחוץ ע"י חלון הראוה של המסעדה, וחיכה עד שר' שמואל יבחין בו, ואז הנהן לו בראשו לשלום.

ד. סיפר לי המשב"ק הרה"ת בערל ש"י יוניק:

בשנת תשי"ב, בשבוע ה"שבעה" לפטירת אחיו של אד"ש, ר' ישראל ארי' לייב ז"ל, הרבי עשה דברים כהרגלו כדי שאמו לא תדע שהוא יושב שבעה, כי לא רצה לגלות לה ולצער על פטירת הבן, ולכן הי' ב-770 כמו כל יום, וכאן ישב "שבעה". וכן הלך לבקרה כהרגלו כל יום.

לפני שהרבי הלך לאימא ביקש מר' בערל שיצבע במשחה שחורה את הגומי בנעלי היהוכ"פ שלבש כדי שהאמא לא תבחין בשינוי הנעליים. ור' בערל ליוה את הרבי בקינגסטון בדרך לבית האמא (כי האבל אסור לו ללכת לבד).

כשהגיעו לפינת הרחובות קינגסטון ופרעזידענט ממול בית האמא אמר לו הרבי שיצלצל אל האמא מהטלפון ציבורי ששם כשיראה שהרבי נכנס לדירה של האמא, וכשיכנס והאמא תיגש לטלפון הוא יגיד לה: אני רואה שיש לך טלפון ואת עסוקה, אי"כ עכשו אלך ואחזור מחר, כי בגלל האבלות הרבי לא רצה לשבת על כסא רגיל, וכך עשה כל יום ב"שבעה".

ה. היות והרבי לא רצה שהאמא תצטער לכן אף פעם לא סיפר לה

על פטירת בנה, ומכיוון שבנה ר' ישראל אריה לייב כתב לה לעיתים תכופות לכן הרבי "כתב" לה מכתבים כאילו מאחיו שחיקה את כתב ידו, ומסר לר' בערל יוניק שישלח ללונדון ששם גר האח, ושיארגן שמישהו ישלח משם לאמא, וכך הי' כל הזמן עד שהסתלקה.

ויש אומרים שנודע במשך הזמן לאימא על פטירתו, אך היא לא רצתה שהרבי יצטער אם ידע שהיא יודעת ע"ז. וי"א שאח"כ נודע לרבי שהיא כבר יודעת, אך לא רצה לצערה, אם תיודע שהוא יודע שהיא יודעת, וכן הלאה והלאה, כך שהמשיכו "המשחק" עד פטירתה בשנת תשכ"ה.

ובכל אופן רואים גודל הזהירות של הרבי בכיבוד אמ, דבר שכולנו יכולים ללמוד מכך.

ו. בימים שלפני הסתלקותה נשרף הכסא הקבוע שישיבה עליו ב"עזרת-נשים", בזמן התפילות וההתוועדויות של בנה אד"ש – דבר שמיימי.

ז. לפני פטירתה בש"ק ו' תשרי תשכ"ה, התוועד אד"ש לכבוד שבת שובה, ואחרי ההתוועדות כשנודע שמצבה חמור מאד, הלך לביתה ומשם נסע איתה בשבת קודש באמבולנס ללוותה לבית הרפואה.

ח. אחרי פטירתה משבת בראשית פתח אד"ש לזכותה ענין חדש; בכל התוועדות בשבת במשך שנים רבות לימד הרבי בעיון ובאריכות גדולה וביאורים נפלאים רש"י מפרשת השבוע. וגילה דרך חדשה בכללי לימוד הרש"י "פשוטו של מקרא" [למה דווקא לימד אד"ש רש"י ביאר פעם ובאופן מאד מיוחד! וע"כ בעז"ה ברשימה בפני עצמה].

ט. גם ראינו הקירוב והכבוד שנתן הרבי בהתוועדויות להרה"ח נימיוטין ז"ל, בגלל "כיבוד אבי" – כי הי' במשך שנים רבות מטפל ושומר על קבר אביו באלמא אטא (שנים לפני שהתחילו לבקר שם רבים מאנ"ש).

לזכות

החתן הרה"ת שמריהו שיחי' והכלה מרת חנה שתחי' (לבית

נאש) באימגארטען

שיבנו בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה, המוארים בחסידות

מתוך בריאות שמחה הרחבה ואושר כל הימים!

נדפס ע"י הוריהם שיחיו

* * *

(דברים שנאמרו בסעודות סיומי הרמב"ם בביהכ"ס וביהמ"ד ליובאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!